

KOLLÉGIUM

SZAKMAI - MÓDSZERTANI, INFORMÁCIÓS FOLYÓIRAT

A tartalomból:

**A Kollégiumi Szövetség
XIX. Választmányi ülése**

A váci kollégiumok 50 éve

Pályázatok, konferenciák

**XIII.
évfolyam
2003.
2-3.szám**

Karacs Teréz Kollégium, Vác

50 éves

A máig ható múlt

Beszélgetés Pais István filozófiatörténésszel, a hajdani zalaegerszegi Batsányi János népi kollégium tagjával

Pais István filozófiatörténész a múlt évben töltötte be 70. életévét. 1957-ben az ELTE Lenin Intézetében végezte el a filozófia szakot, ahol 1956-ban a forradalmi bizottság elnökhelyettese volt. A diploma megszerzése után az ELTE Bölcsészettudományi Karán elsősorban filozófiatörténetet, továbbá filozófiát, valláselméletet és Biblia-ismeretet oktatott, 1996-ban nyugdíjazták. A diákok tanulását elősegítendő számos egyetemi jegyzetet készített. Köztük „A Marx előtti filozófia története” címűt, amelyet 1975-től 1995-ig több egyetemen, főiskolán és középiskolában is használtak. Bölcsészdoktori dolgozatában a Biblia erkölcsét elemezte 1961-ben. A vallás lényegéről és szerkezetéről szóló disszertációjával 1970-ben szerezte meg a kandidátusi címet. E disszertáció átdolgozott változata (Ember és vallás) az Akadémiai Kiadónál ötször látott napvilágot. „A görög filozófia” a Gondolat Kiadónál 1982-ben jelent meg először, azóta három alkalommal szerzői kiadásban. Az „Antik bölcsék, gondolatok aforizmák” 1986 óta hét alkalommal 90.000 példányban jelent meg, ugyancsak szerzői kiadásban. „Bibliai érdekességek, történetek, aforizmák” címet viselő könyve (amelyhez hasonló munka nincs magyar nyelven a „Szentírás”-ról) igazi csemege minden olvasó számára. Egyébként hajdanán Pais István is azok közé a népi kollégisták közé tartozott, akik az elmúlt évtizedekben jelentős befolyást gyakoroltak – és gyakorolnak részben még ma is – hazánk szellemi életére, s akik közül már többel megismerkedhetek a KOLLÉGIUM olvasói.

Hogyan, milyen körülmények között és hol lettél népi kollégista?

Az első sor bal szélén ül Pais István

Hazánk egyik legszebb vidékén, a dimbes-dombos Göcsej Paisszeg nevű falujában 1932-ben láttam meg a napvilágot. A „gólya” egy négygyermekes szegényparaszt családjába kopogtatott be velem. A hatosztályos iskola első két osztályát – napi 3 kilométert gyalogolva – a szomszéd községben, Barabátságban végeztem. A további négy osztályt pedig – ez idő tájt gyermektelen nagynénéméknél egy erdő közötti tanyán éltem – Kustánszegben, ahova naponta 7 kilométert megtéve jártam be. Jó tanuló voltam, szerettem volna középiskolába tovább tanulni. Erre két ok miatt nem volt módom. Egyfelől azért nem, mert a mi „göcsös” vidékünkön nem volt sem vonat-, sem pedig autóbusz-közlekedés és emiatt a legközelebbi városba, Zalaegerszegre nem lehetett bejárnom. Másfelől pedig azért nem, mivel szegény családom az albréti költséget nem tudta fedezni.

A szerencse azonban 1944-ben rám mosolygott. Részt vehettem egy olyan mozgalomnak a verseny-vizsgáján, amely a szegény-tehetséges paraszt-

gyerekeket igyekezett középiskolákba ösztön-díjas diáknak bejuttatni. Amikor a sikeres vizsgáról szóló értesítést megkaptam, már elszegődött gulyásgyerekként egy gazdánál dolgoztam – ösztöndíjas tanuló lettem az egerszegi polgári fiúiskolában. Ám a háború, és az utána következő inflációs időben a bentlakásért a családomnak természetbeni dolgokban /ölfá, liszt, zsír, stb./ kellett fizetnie, amit csak rövid ideig bírt. Édesapám 1946 novemberében, amikor meglátogatott Egerszegen, közölte velem: a III. osztály első félévét követően abba kell hagynom a tanulást.

Pillanatok alatt egy világ omlott össze bennem. Úgy éreztem, véget ért egy szép álmom és a bennem élő tudásvágy kielégítésének örökre befellegzett. Ám ennek ellenére nem sírtam, mert már 14 éves koromra kiokosított az élet: a tragikus dolgokat is el kell viselnem. Másnap szomorúan jelenttem be iskolánk igazgatójának: félévkor búcsút kell vennem a tanulástól. A szerencse azonban ismét rám mosolygott. Néhány hét múlva irodájába hiva-

Kollégium

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából

Felelős kiadó: Horváth István **Főszerkesztő:** Benda János **Alapító főszerkesztő:** dr. Benedek István

Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,

Szerkesztőség címe: Körösy László Középiskolai Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813

Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; **Előfizethető a kiadó címén:** 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601

E-mail: kollégiumiszovetseg@axelero.hu **Honlap:** www.kollégiumiszovetseg.matav.hu **Példányszám:** 1500 **Ára:** 112 Ft

tott az igazgató. Ott bemutatott egy férfit, aki sokféle dologról kérdezett – honnét származom, hányan vagyunk testvérek, milyen a családom vagyoni helyzete, miként tanultam, stb.? A beszélgetés végén így szólt hozzám: 1947. február elsején jelenj meg a géppuskás laktanyában megnyíló Batsányi János népi kollégiumban, amelybe fel vagy véve ingyenes bentlakónak. És ekkor én, a suttyó kis kölyök – aki eddig nem sírtam, csak belül emésztöttem a rám váró tragédia, a tanulás kényszerű abbahagyása miatt – most a megváltás hírére hallva, üvöltő zokogásba törtem ki. A velem beszélt férfi Hegedűs Rajmund, a leendő kollégium igazgatója volt. Pedagógusaim közül a legtöbbet neki köszönhetek, bár iskolában nem tanított. Később nekem ajánlotta Platón német nyelvű kötetét és azokat a jegyzeteket, amelyeket egyetemista korában Alexander Bernát filozófiatörténeti előadásain készített. Amikor meghalt, a temetési szertartásán az esztergomi temetőben fájó szívvel vettem tőle végső búcsút. A tőle kapott ajándékokat, a NÉKOSZ-jelvényemet és a hajdani nékoszista korom egyetlen fényképes emlékét életem végéig mint világi szent relikviákat fogom őrizni.

„Mit tudsz arról miként lett a kollégiumotok névadója Batsányi János, ápolttok-e emlékét és jelentek-e meg kiadványok a kollégiumotok életéről?”

A kollégium nevét nem mi diákok választottuk, hanem a kollégium megszervezői. Névadónk emlékének azzal tisztelegtünk, hogy – az iskolai anyagon túl is – megismerkedtünk életművével, verseivel, haladó szellemiségével. Kollégiumunk életéről, úgy tudom, kiadványok nem jelentek meg. Ennek oka bizonyára az, hogy Hegedűs Rajmund – akinek szívügye volt a kollégium – még a NÉKOSZ szétverése előtt eltávozott Egerszegről, és egy kevésbé agilis tanár lett az igazgatónk.

„A kollégiumban milyen maradandó hatások értek? Voltak-e olyan élményeid, zajlottak-e olyan történések, amelyek maradandóan befolyásolták későbbi életedet?”

Kérdésedre – egy mondatban – azt válaszolhatom, amit nemrégiben a Kossuth Rádió „Névjegy” című műsorában a velem beszélgető Kondor Katalinnak is elmondtam. Véleményem

szerint hazánkban régebben nem volt és – sajnos – valószínűleg a jövőben sem lesz olyan kiváló oktatási-nevelési intézmény, mint amilyen a NÉKOSZ kollégiumi rendszere volt. Mit jelent ez közelebről? Azt, hogy demokratikus keretek között hazaszeretetre, a dolgozó ember megbecsülésére, kulturált-ságra, a szellemi értékek iránti tiszteletra, szorgalmas, erkölcsös életvitelre, önzetlenségre neveltek. Továbbá, hogy soha ne aludjon ki a tudásvágyunk, amelyet állandóan újabb és újabb könyvek elolvasásával igyekezzünk kielégíteni.

Külön megemlítem, hogy kollégiumunk tagsága igazi közösséget képezett. Ez nem csak abban fejeződött ki, hogy közülünk az idősebbek a fiatalabakat, a többet tudók a kevesebb ismerettel bírókat állandóan segítették, hanem másképpen is. Például, amikor Egerszegen vagy valahol máshol kulturális műsort szerveztünk az érdeklődő embereknek. Vagy amikor intézményünk rossz anyagi helyzete miatt ellátogattunk falvakba, hogy ott a kollégiumi élelmelés biztosítása céljából különféle dolgokat (lisztet, krumplit, tojást, stb.) gyűjtsünk. Még a szegény emberek is szívesen adtak nekünk ezt-azt, amit csak tudtak, mert tisztában voltak, hogy rajtunk segítve a „saját” gyerekeiket támogatják.

A NÉKOSZ arra törekedett, hogy nekünk, az elzárt falusi környezetből jött gyerekeknek minél több és minél sokrétűbb ismeretet nyújtson. Ezt a célt szolgálták például az iskolai tanév befejezése után megrendezett kollégiumi napok. Továbbá ama kététes nyári táborozások, amelyekre csak a legjobbak kaptak meghívást. Kétszer számomra is adódott ilyen lehetőség. Sajnos, az elsőről, a fonyódi táborozáson való részvételről 1947-ben az otthoni aratás miatt le kellett mondanom. 1948-ban viszont a szentendrei táborba már elmentem és abban két – csodálatos élményekben gazdag, nekem sok ismeretet nyújtó – hetet töltöttem el. Az is a világlátásunk kitágítását segítette, hogy 1948-ban kollégiumunkból jó néhányan részt vehettünk a szabadságharc Budapesten rendezett centenáriumi ünnepségein.

A kollégiumban ismerkedtünk meg a népi írók műveivel, főként Illyés Gyula és Veres Péter könyveivel, amelyek a mi paraszti világunkról rajzoltak hű –

és egyúttal megrázó – képet. Érdekeséggé vált megjegyzem, hogy Veres Péterrel személyesen is találkoztam. A kollégiumi igazgatóm mutatott be a bajszos-csizmás Péter bácsinak, aki 1947-ben a Nemzeti Parasztpárt választási beszédét tartotta szülőfalumban. A kollégisták nagy barátját legközelebb 1956. október 23-án láttam és hallottam újból, amikor gyújtó hangú szónoklatot intézett a budai Bem téren összegyűlt sokadalomhoz.

„A kollégiumban illetve az iskoláidban voltak-e tisztségeid a velük kapcsolatos tevékenységedet hogyan értékeled?”

A kollégiumi önkormányzat vezetősége a nálam idősebbek köréből került ki. Két funkcióm nekem is volt. Az egyikbe, az alsós kollégisták szervezték az élére diáktársaim választottak meg. A másik funkcióm nagy boldogságot jelentett számomra. Én gondoztam a kollégium könyvtárát, és az igazgató megvallva némiképp vissza is éltem ezzel a tisztséggel. Hogy miképpen? Oly módon, hogy az új köteteket addig senki nem kapta meg tőlem, amíg én azokat el nem olvastam.

A zalaegerszegi ifjúság szellemi arculatát esztendőken keresztül – még a NÉKOSZ felszámolása után is – alapvetően a mi kollégiumunk határozta meg. Jelzi ezt a tényt, hogy egy időben a városi Diákszövetség vezetője, a Zrínyi Gimnázium egymás utáni három diáktitkára a mi sorainkból került ki. Számomra külön örömet jelentett, hogy iskolámban, a Zrínyi Gimnáziumban 1950 tavaszától 1952 tavaszáig a diákszervezet titkára lehettem. E funkciómban a népi kollégiumban belém ivódott értékszempontok szerint igyekeztem munkálkodni. Mint jó tanuló és sportoló nagyszerűen működhettem együtt tanárainkkal. Dolgozhattam azért, hogy gimnáziumunk minél jobb tanulmányi és sporteredményeket érjen el. Egyúttal igyekeztem megszüntetni azokat az ártó külső hatásokat, amelyek a Rákosi időszak különféle hatalmi tényezői részéről fenyegették iskolánkat. Emiatt aztán meg is lett a „jutalmam”. 1950 májusában – igaz rövid időre, de – felfüggesztettek az iskolában, mint tanulót. Később pedig a titkári funkcióból is el akartak távolítani. Ám a próbálkozások nem jártak sikerrel, mert a diáktársaim szinte egy emberként álltak ki mellettem.

„A kollégiumotokból kerültek-e ki későbbi jeles személyek? Ha igen, említ meg közülük néhányat?”

Az egyik ilyen egyéniség a kiválóan festő, rajzoló és a kultúr-műsorainkban vezető szerepet játszó fiú, Artner Tivadar. Művészeti dolgokkal foglalkozott, számos cikket, több könyvet is írt. Jelentős személy a szép magasra nőtt, „Lulu” becenevű Illés László, aki az irodalomtudomány terén serénykedik. Egy időben a Petőfi Irodalmi Múzeumot vezette. A fontos funkcióba került diáktársaim közül még megemlítem az „Unci” becenevre hallgatott Villányi Miklóst. A kiválóan focizó, kosarazó, később a Közgazdasági Egyetem NB I-es csapatában röplabdázó srác az 1980-as évek második felében évekig a Pénzügyminisztériumot irányította.

„Származott-e később előnyöd vagy hátrányod abból hogy népi kollégista voltál?”

A kérdésben szereplő két dologra egyaránt igennel felelhetek. A kollégiumban elsajátított értékrendszer később segített a racionális, a tényekhez kötődő humanista gondolkodásban, oktatásban az egyeteminken és máshol, és abban, hogy írhasak tanulmányokat, könyveket. A máig ható múlt komoly előnyt jelentett számomra olyanokhoz viszonyítva, akik az enyémmhez

Tisztelt Olvasók!

Szerkesztőségünk nevében szíves elnézésüket kérem, hogy a lap megjelenése sokat váratt magára. Ennek oka az volt, hogy az újság kiadásához szükséges fedezet - melyeket elsősorban pályázatok biztosítják - nem állt rendelkezésre. Bár a lapot a szerkesztőség mindenféle ellenszolgáltatás nélkül készíti, a nyomdai és terjesztési költségek így is jelentős kiadást tesznek ki. Bizunk abban, hogy a finanszírozási problémák megoldását követően folyamatosan jelenhet meg a lap.

Szerkesztőségünk továbbra is kéri az Önök segítségét abban, hogy jelenjen meg egyre több szakmai jellegű, a kollégiumok belső világát, történetiségét, hagyományait bemutató írás a lapban.

A cikkeket elektronikus levélben a kollegiumiszovetseg@axelero.hu címre kérjük küldeni. Szívesen vesszük, ha képeket is csatolnak az egyes írásokhoz. Ezeket külön - ne a dokumentumba ágyazottan - küldjék el, lehetőleg szürkeárnyalatos, jpg, vagy tiff formátumban a kisebb méret érdekében.

Segítségüket köszönjük!

A szerkesztőség nevében:

Benda János főszerkesztő

hasonló képzésben, nevelésben nem részesültek. Ugyanakkor az elmúlt fél évszázadban az értelmes, tisztességes, önállóan gondolkodó és karakán emberek gyakran veszélyes egyéneknek számítottak. Emlékezetes számomra a kéthetes egyetemista koromban miattam összehívott gyűlés, mert vasárnap délután nem a csoportommal mentem a budai hegyekbe kirándulni, hanem egy engem nagyon érdeklő futballmeccset néztem meg. Nékoszista múltam és az abból következő viselkedésem is szerepet játszott abban, hogy kiemelkedő eredményeim - a kandidátusi cím elnyerése, könyveim sikere - ellenére is csak lassan, lényegesen lassabban jutottam előre, mint a sokkal kevesebbet produkáló munka-társaim. Könyveimet is jórészt csak szerzői kiadásban tudtam megjelentetni, az akadémiai doktori védésemet pedig elszabotálták.

„A népi kollégista tapasztalataiból melyek azok amelyeket szívesen látnál a mai kollégium-okban, amelyeknek a megvalósítását lehetségesnek, célszerűnek tartanád?”

Ezekre a kérdésekre nehéz válaszolni, mert az utóbbi fél évszázadban radikálisan átalakult hazánk gazdasági, politikai és szellemi élete. Az emberek városon és falun jórészt gyökérteleneké váltak. A népi kollégiumi rendszer szétverése után kialakított diákothonok nagymértékben a tanulók számára csak lakhelyként funkcionálnak, sokkal gyengébb bennük a közösségi jelleg.

A gondok ellenére sok jó dolgot lehet és lehetne még többet csinálni ma is. A legfontosabbnak tekintem, hogy a kollégiumok a hétvégeken is a kollégiumban tartsák a diákokat. Elszomorító látvány: a hétvégeken a batyus diákok ezrei utaznak haza, majd pedig vissza a kollégiumokba. Az együttes hétvégeken lehetne igazán közösségi életet teremteni. A kollégisták számára olyan előadásokat és más programokat lehetne szervezni, amelyek bővítenék ismereteiket, elősegítenék önálló gondolkodásukat. Azt javaslom a kollégistáknak, de a többi diáknak is, hogy törekedjenek megóvni magukat attól a sokféle mocsoktól, amelyet a televíziók, rádiók, a különféle „kulturális” csatornák árasztanak ránk. Próbálják önmagukat tudati, erkölcsi, esztétikai és politikai szempontból oly szilárd egyéniséggé alakítani, amely képessé teszi őket, hogy ebben a fölbolydult világ-

ban is megállják a helyüket.

Sokat tanulhatnak a mai fiatalok is azoktól a görög és római gondolkodóktól, akik a modern európai kultúra alapjait lerakták. Ezért beszélgetésünk lezárásaként tőlük az érdeklődők figyelmébe ajánlom a következő idézeteket, amelyek az „*Antik bölcsék, gondolatok, aforizmák*” c. gyűjteményemben olvashatók:

- „Tudni annyi, mint mindent sajátunkká tenni, nem függeni a példától és nem sandítani vissza a mesterre.” /Seneca/
- „A sokféle tudás nem tanít meg arra, hogy esze legyen valakinek” /Hérakleitosz/
- „Az igazság nem tûr meg semmi álnokságot, nyíltan szól az emberekhez, és épp ezért népszerűtlen.” /Lukianosz/
- „Kétes dolgokról óvakodj te vitázni haraggal; Böszült lélek előtt még ködbe borul az igazság.” /Cato/
- „A halandónak bizony. A józan kételkedésnél nincsen hasznosabb.” /Euripidész/
- „Általában annak, hogy tud-e valaki vagy sem, a tanítási tudás a jele.” /Arisztotelész/
- „Túlzást kerülok s vallom ez elvet: »Semmit se nagyon!« Így gondolkodnak a bölcsék.” /Euripidész/
- „A műveltség az ifjaknak fegyelmező erő, az öregeknek vigasz, a szegényeknek gazdagság, a gazdagoknak ékesség.” /Szinópéi Diogenész/
- „Kerüld a lompos viseletet, a bozontos fejet, az elvadult szakállat., s a tetszeni vágyás más elferdült formáját.” /Seneca/
- „Ó, kedves Pán és ti többi istenek, akik csak itt lakotok, adjátok meg nekem, hogy szép legyek belül; s ami külső birtokom van, a belsővel összhangban legyen.” /Platón: Szókratész erkölcsi imája/
- „A szabadságot ingyen nem lehet megkapni. Ha sokra tartod, minden mást kevésre tart.” /Seneca/
- „Minden le-föl kavargó és változik az idő gyermek-játékában.” /Lukianosz/

Köszönöm a beszélgetést, a szép és hasznos idézeteket. Értünk haragvó-vitázó kedvedet és főként egészségedet őrizd meg sokáig. *Tatai Zoltán*

Pais István könyvei - a Bibliai érdekességek, A görög filozófia, az Antik bölcsélet - megvásárolhatók. Érdeklődni a 06-1-29-55-836-os telefonszámon lehet.

A mi dalaink

A 2002. évi januári számunkban írtunk arról, hogy mi, népi kollégisták összejöveteleinken, gyűléseinken, de főleg az úgynevezett „kollégiumi est”-jeinken mindig daloltunk is. A leggyakrabban népdalokat, de sokszor - a magyar népdalok mellett - a rokon és szomszéd népek dalait is. Gyakran énekeltünk mozgalmi dalokat, sőt - ha ritkábban is - még egyházi énekeket is.

Az úgynevezett mozgalmi dalok ma hiányoznak ifjúságunk repertoárjából, mert a szovjet dalokkal együtt - amelyek direkt hatásra törekvő politikai dalok, műdalok, indulók voltak - kirekesztettük dalkincsünkől a történelmi fejlődésben oly fontos szerepet viselt parasztfelkelések és polgári forradalmak dalait is, noha ezek történelmi ismereteinket is gyarapították.

Így maradtak ki dalkincsünkől a Budai Nagy Antal és a Dózsa György féle magyar parasztfelkelések dalai is, melyek pedig éppúgy a magyar lélek - és egyben az európai népek - dalkincsének remek termékei, mint például az első világháborúnak ma is énekelt katonadalai.

A mostani alkalommal ezekből a dalokból hármat mutatunk be. Az első a XVI. sz.-i német parasztfelkelők dala vezérükről, Geyer Flóriánról. A második egy közismert francia forradalmi dal, amit azért is gyakran énekeltünk, mert a tanulmányait Franciaországban végzett Rajk László belügyminiszternek, a koholt vádak alapján kivégzett államférfinak, a népi kollégiumok közismert támogatójának egyik legkedvesebb dala volt. A harmadik közismert mozgalmi dal, ami a népi kollégistáknak a jövőbe vetett naiv hitét és mély optimizmusát is jól tükröző, igen közkedvelt dala volt.

Réthei Prikkel Lajos

Koldusok éneke

Lassu indul
fő l koldus vé-re-im, új nap kél, pi-ras
ün-ne-pi hajnal éb-red, jön-nek a harcos
új se-re-gek, ve-lük in-dul most ez az
é-nek. Az or-szág-ú-ten, a völ-ggekben jön a
kol-du-sok elnyomat né-pe. S ha volna, ki néki ma
el-len-áll, an-nak vé-ge ma, vé-ge.

Ki fütököst fog, ki meg sarlóval,
Avagy görbe kaszával lépked,
Adj a szegénynek több kenyeret,
Jogot adj, ne koncot a népnek,
Mert rongyos köntöse tisztesség,
De a nélkülözés csak a bére,
S ha volna, ki néki ma ellenáll,
Annak vége ma, vége.

Ember, ne csüggedj

Em-ber ne csüggedj, míg dobban a szí-ved,
Tet-tek-re gyűjtsön a láng. Munkál az Ég, Föld,
él a Természet és ebben győz a vi-lág.

Higgy az erődben és higgy a velődben,
Tedd ami jó, ami szép!

Higgy a vidám szent testvériségben
És boldog lesz ez a nép.

Szántsad a földet, a gépeket indítsd,
Éled a föld, meg a gyár.
Társad a szerszám, életed óvja és
Csak neked érlel a nyár.

Geyer Flórián dala

Induló
A föld re-rem-té-sé-nek
kez-de-tén, hej, hó ha-hó! Nem
volt még akkor gazdag és szegény, hej, hó ha-hó!
Raj-ta hát, szűnd és vágd, Ve-zesd a paraszto-k
ro-ha-mát!

A földnek kérges népe mi vagyunk,
hej, hó, hahó!
Tovább ülni nyakunkon nem hagyunk
Hej, hó, hahó!
Rajta hát ...

A harcunk nincsen jó vezér híján,
Sej, haj, hahó!
Vezérel minket Geyer Flórián,
Sej, haj, hahó!
Rajta hát, ...

A harcunk most az egyszer elbukott,
Sej haj, hahó!
Mégis unokánk majd győzni fog,
Sej, haj hahó!
Rajta hát, ...

Kollégium Nevelőtestülete

Tisztelt Kollégák!

Az alábbiakban tájékoztatjuk Önöket a Választmány 2003. március 14-én tartott üléséről (mellékeljük az elfogadott ügyrendet):

- Megjelent 46 küldött (a megválasztható 61 fő 75 %-a), továbbá az ügyvivők, a Számvizsgáló Bizottság tagjai és a meghívott vendégek.
- A Választmány elfogadta az előzetesen minden kollégiumnak kiküldött elnöki beszámolót az ügyvivő testület (legutóbbi választmányi ülés óta végzett) tevékenységéről, és a Szövetség helyzetéről, benne az egyes részterületekről (a Kollégiumi Diákszövetséggel való együttműködésről, a szakmai csoportok munkájáról, a területi szervezetek tevékenységéről, a Szövetség gazdálkodásáról, stb.) szóló ügyvivői kiegészítőket.
- A küldöttek tudomásul vették a Számvizsgáló Bizottság jelentését a 2002. évi költségvetési beszámolóról, ill. a 2003. évi költségvetési tervezetről, majd jóváhagyták az elmúlt évi gazdálkodást, és a következő évi gazdasági tervet.
- A Választmány feladattervet határozott meg az ügyvivő testület számára (mellékeljük).
- A Szövetség elnöke átadta a 'Kardos László emlékérem' kitüntetések, dr. Pogány Mária, a névadó özvegyének jelenlétében (a kitüntetettek névsorát mellékeljük).
- A küldöttek a választási szabályzat szerint és az Alapszabálynak megfelelően megválasztották a Szövetség Ügyvivő Testületét (elnököt és hét ügyvivőt).
- Egyebekben:
 - a küldötteket dr. Patai Kálmánné tájékoztatta a kollégiumok számára is elérhető nemzetközi pályázati lehetőségekről;
 - a Választmány meghallgatta a szervezeti ügyvivő tájékoztatóját a területi elnökök újraválasztásáról;
 - a küldöttcsoportok vezetői írásban is kifejezték köszönetüket 17 képviselőnek a költségvetési törvény parlamenti tárgyalása során a kollégiumi tárgyú javaslatok elfogadtatásához nyújtott támogatásukért;
 - a Választmány állásfoglalást adott ki a közoktatási törvény tervezett módosításával kapcsolatban; a küldöttek egyhangúlag elutasították a kollégiumi nevelőtanárok "pedagógiai felügyelővé" való lefokozását.

Kérjük a tisztelt kollégákat, támogassák erőfeszítéseinket, és kezdeményező közreműködésükkel segítsék az előttünk álló feladatok megoldását!

Az Ügyvivő Testület nevében:

Budapest, 2003. március 14.

Horváth István elnök

A Választmány XIX. ülésének ügyrendjére

(2003. március 14.)

I. A tárgyaló témák:

1. Beszámoló a végzett munkáról, a Szövetség helyzetéről
Ea.: Horváth István elnök
 - a) Kiegészítések az egyes részterületekről
Ea: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Benda János, dr. Csépe György, Pethes Zoltán
 - b) A Számvizsgáló Bizottság jelentése
Ea: Juhász József, a Bizottság titkára
2. Javaslat az ügyvivő testület feladattervére
Ea: Ringhofer Ervin elnökhelyettes, ügyvivő
3. A 'Kardos László Emlékérmek' átadása
Ea: dr. Csépe György ügyvivő, a Kuratórium titkára
4. A Szövetség tisztségviselőinek megválasztása, a területi elnökök megerősítése
Ea: a Jelölőbizottság elnöke
5. Egyebek

II. Az ülés napirendje, ütemterve:

- 10.00 - 10.05 Megnyitó, az ügyrend elfogadása
10.05 - 11.15 Az 1. téma tárgyalása
11.30 - 12.00 A 2-3. téma tárgyalása
12.30 - 13.10 A 4-5. téma tárgyalása
13.10 - Zárszó

III. A tárgyalás menete:

- a) Az előadó szóbeli kiegészítője
- b) Kérdések
- c) Vita:
 - hozzászólónként max. 4 perc áll rendelkezésre;
 - 1 perces - soron kívüli - reagálásra van lehetőség;
 - ügyrendi javaslatról soron kívül, vita nélkül kell szavazni.
- d) A vita lezárása, döntéshozatal:
 - 1) Az előadó összefoglalója - alternatívák
 - 2) Szavazás (levezető elnök):
 - először a módosító indítványról kell szavazni;
 - a döntést - részkérdésekben a jelenlévők többsége,
- a témák egészéről, ill. választásnál a szavazás értékeléséről a döntésre jogosultak többsége hozza;
 - a választás titkos, az egyéb határozathozatal nyílt szavazással történik.

IV. Javaslat a levezető elnökökre:

- ügyrend, ill. 1., 2., 3. téma: *Takács Ernő*
- 4., 5. téma: *Gulyás Béla*

V. Jelölőbizottság:

- alakulás: a választási szabályzat szerint
- működés: az ülés szüneteiben; technikai segítő: *Daubner Béla*

VI. Dokumentáció:

- a döntéseket, fontosabb megállapításokat jegyzőkönyv rögzíti.

A 'Kardos László emlékérem' kitüntetés átadása

Az ügyvivő testület által felkért kuratórium:

<i>elnök</i>	dr. Pogány Mária	történész, Kardos László
	Gecse Gabriella	igazgató, a KSZ Nógrád Megyei Szervezetének elnöke
	Pataki Márta	igazgató, a KSZ Borsod-A-Z Megyei Szervezetének elnöke
	Kiss Ferenc	kollégiumi nevelő, a KSZ Heves Megyei elnöke
<i>titkár</i>	dr. Csépe György	kollégiumvezető, a KSZ szervezeti ügyvivője

A 2003. évi kitüntetettek:

Hódy Sándorné	nevelőtanár	Öveges József Szki és Gimn. Kollégiuma, Ba
Ujváriné Kovács Magdolna	igazgató	Teleki Blanka Kollégium, Zalaegerszeg
András Béla	nevelőtanár	Nádasdy Tamás Szakközépiskola Kollégiuma, Csepreg

A Szövetség megválasztott tisztségviselői

Ügyvivő testület:

<i>Elnök:</i>	Horváth István	Középiskolai Kollégium	8640 Fonyód, Ady E. u. 1.	85/361-048
<i>Ügyvivők</i>	Benda János	Kőrösi László Kollégium	2500 Esztergom, Szt.István t. 6.	33/400-005
	dr. Csépe György	József Attila Kollégium	3200 Gyöngyös, Kócsag u. 38.	37/318-138
	Gulyás Béla	Hunyadi János Kollégium	6300 Kalocsa, Kunszt J. u. 1.	78/462-035
	Fuchsné H. Zsuzsanna	Karacs Teréz Kollégium	2600 Vác, Budapesti főút 2-8	27/317-069
	Pethes Zoltán	Középfokú Kollégium	2800 Tatabánya, Réti út 1/a	30/9376-042
	Ringhofer Ervin	Táncsics M. Kollégium	1119 Budapest, Rácz L. u. 3-7.	1/205-8065
	Takács Ernő	József Attila Kollégium	2890 Tata, Tanoda tér 5.	34/587-450

A területi szervezetek elnökei:

<i>Baranya</i>	Mezei József	Hajnóczy J. Kollégium	7633 Pécs, Türr I. u. 2.	72/255-770
<i>Bács-Kiskun</i>	Czegle Zoltánné	Táncsics M. Kollégium	6000 Kecskemét, Nyíri u. 28.	76/486-322
<i>Békés</i>	Földesi Péterné	Jókai Mór Kollégium	5600 Békéscsaba, Gyulai út 9.	66/325-788
<i>Borsod-A-Z</i>	Pataky Márta	Központi Leánykollégium	3525 Miskolc, Palóczy u. 1.	46/341-871
<i>Budapest</i>	Ringhofer Ervin	Táncsics M. Kollégium	1119 Budapest, Rácz L. u. 3-7.	1/205-8065
<i>Csongrád</i>	Fazekas Csaba	Ady Endre Kollégium	6726 Szeged, Közép fasor 23.	62/433-450
<i>Fejér</i>	Nagy Kálmán	József Attila Kollégium	8007 Sz.fehérvár, Széchenyi u. 13.	22/313-155
<i>Győr-M-S</i>	Litresits Józsefné	Kossuth Lajos Kollégium	9200 M.magyaróvár, Gorkij u. 3.	98/215-933
<i>Hajdú-Bihar</i>	Juhász József	Váci Mihály Kollégium	4028 Debrecen, Apafi u. 16.	52/412-252
<i>Heves</i>	Kiss Ferenc	Wigner J. Szki Kollégium	3300 Eger, Rákóczi u. 2.	36/311-211
<i>J-N-Szolnok</i>	Jusztin László	Városi Kollégium	5000 Szolnok, Baross u. 68.	56/342-082
<i>Komárom-E</i>	Koppány Csaba	Középfokú Kollégium	2922 Komárom, Laboráns u. 1.	34/342-280
<i>Nógrád</i>	Gecse Gabriella	Lórántffy Zs.Kollégium	3100 Salgótarján, Kissomlyó u. 2.	32/417-599
<i>Pest</i>	Endrődiné H. Ágota	Dózsa Gy. Kollégium	2700 Cegléd, Rákóczi út 54-56.	53/313-055
<i>Somogy</i>	Both Ernő	Rippl-Rónai J. Szki Koll.	7400 Kaposvár, Virág u. 32.	82/311-577
<i>Szabolcs-Sz-B</i>	dr. Bacskai Istvánné	Széchenyi I. Szki Koll.	4401 Nyíregyháza, Városmajor u. 4.	42/434-005
<i>Tolna</i>	Páldy Gyula	Rózsa F. Kollégium	7100 Szekszárd, Kadarka u. 29.	74/315-833
<i>Vas</i>	Szallár Csabáné	Teleki B. Szki Kollégiuma	9700 Szombathely, Petőfi S. u. 14.	94/313-189
<i>Veszprém</i>	Rostáné Nagy Rózsa	Bocsor István Kollégium	8500 Pápa, Külső Veszprémi u. 47.	89/324-825
<i>Zala</i>	Dancsné M. Erzsébet	Kaffka Margit Kollégium	8900 Zalaegerszeg, Mártírok u.. 5-7.	92/312-788

Általános iskolai tagozat vezetője:

Basky András	Általános Isk. Kollégium	6050 Lajosmizse, Ceglédi u. 1.	76/356-614
--------------	--------------------------	--------------------------------	------------

Feladatterv az ügyvivő testület számára

(2003. március 14.)

I. Általában:

az Ügyvivő Testület tevékenységének elvi alapját az Alapszabály, az ott megfogalmazott célok jelentik; ezen felül a tevékenység kereteit a Választmány állásfoglalásai, ill. az általa elfogadott dokumentumok adják;

kiemelt fontosságú a Kollégiumi Diákszövetség munkájának segítése.

II. Konkrétan:

1. Szakmai fejlesztés

- a) A Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja bevezetésének segítése tanfolyamok, konferenciák szervezésével ill. támogatásával.
- b) A kollégiumokkal kapcsolatos szakmai szerveződések, programok szerepének növelése, tevékenységének kiterjesztése, segítése:
 - Kollégiumi Akadémia, (tovább)képzési központ;
 - "Kollégium" c. szakmai-információs havi kiadvány;
 - Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány;
 - Önfejlesztő Kollégiumok mozgalma;
 - Arany János Tehetséggondozó Program (kollégiumi terület).
- c) A speciális feladatra szerveződött munkacsoportok működtetése:
 - kollégiumi dokumentumok megújítása;
 - kötelező eszköz- és felszerelésjegyzék felülvizsgálata;
 - kollégiumi építési szabványok kialakítása;
 - "Virtuális kollégium" projekt.

2. Szakmai érdekképviselet

- kezdeményező közreműködés a kollégiumokat érintő jogszabályok megalkotásában (különös tekintettel a közoktatási törvény és a kapcsolódó jogszabályok módosítására, ill. a költségvetési törvényre);
- aktív részvétel a kormányprogramban szereplő kollégiumfejlesztési elképzelések kialakításában;
- a kollégiumok képviselete, ill. a helyi szervezetek támogatása a fenntartókkal kapcsolatos konfliktusokban;

3. Szervezeti teendők

- a vezetési szerkezet fejlesztése, mindenképp a kollégiumi szerveződések, munkacsoportok vezetőinek bevonásával;
- a kialakított elektronikus kommunikációs rendszer lehetőségeinek minél teljesebb kihasználása, ill. a nyilvántartási rendszer modernizálása;
- a biztonságos működés anyagi alapjainak biztosítása, tárgyi-technikai feltételeinek fejlesztése;
- a szervezetségi szint és arány javítása, különös tekintettel a 'fehér foltokra', figyelemmel a 'gyengébb' területekre;
- együttműködés minden olyan szervezettel, fórummal, csoporttal, amelyek a kollégiumok fejlődésében érdekeltek, és az esélyteremtésért dolgoznak;
- erőteljes nyitás a szakterületek szerint szerveződő pedagógus szakmai szervezetek felé (osztályfőnökök, történelem, magyar stb. tanárok egyesületei);
- kollégiumok ösztönzése, koordináció vállalása térségi, regionális, országos szaktárgyi tehetséggondozó, képességfejlesztő programok lebonyolítására.

A váci kollégiumok 50 éve

A jó kollégium nem a kor divatját követi

Ebben a tanévben ünneplik a váci középiskolai kollégiumok megalakulásuk 50-dik évfordulóját. A legendásan szép kollégiumi múltra való emlékezés, ünnepi együttlétre hívta egybe Vác minden, ma működő kollégiumát, s ilyen öt van a városban. A jubileumi ünnepség megrendezését és megszervezését a legnagyobb múlttal és hagyománnyal bíró Komócsin Zoltán Kollégium jogutódja, a Karacs Teréz Kollégium vállalta föl.

Az áprilisi napon egymás után érkeztek a Karacs Kollégiumba a hajdani kollégisták, a régi nevelőtanárok és dolgozók. Méregető, tekintető arcok, majd a fölismerés, néven nevezés egymásba boruló őszinte öröme fokozta a hangulatot. Az ebédlőt pillanatok alatt megannyi nyüzsgő, vidám és örvendő vendég és emlék töltötte meg. Igazán szép és megindító pillanatok voltak ezek. A kollégium igazgatónője, *Fuchsné Hattinger Zsuzsanna* köszöntötte a vendégeket, köztük Karacs Zsigmondot a Karacs-család leszármazottját. Kiemelt szeretettel köszöntötte Molnár Sándor igazgató urat, akit 1952-ben kértek föl arra, hogy Vácot szervezzen diákothont. Majd 31 éven át vezette a kollégiumot példaértékű hivatástudattal, emberi tartással, tisztességgel és szeretettel. Vácott kevés az ember - tán nincs is - akiről hihetően elmondható: élete volt a kollégium.

A kollégiumi szakma egyik legendás - ha nem az egyetlen - elkötelezett, igazi szaktekintélye, aki rangot, hírt és nevet adott a kollégiumi nevelésnek, a kollégiumi munkának egész Pest-megyé-

ben. A 80-dik életévét betöltő Molnár Sándor igazgató úr meghittén szólt a régi kollégiumi múltrol. A kollégistákra és a kollégiumi életre emlékező szavaiba, szeme csillogásába jó volt belecsöndesedni. Egy pillanatra mintha évtizedekre visszalapozódott volna az idő, s Ő újra ott áll, mint kollégiumi igazgató diákjai, kollégái között egy "napos-beszámlón".

Az ünnepi köszöntőt *Fuchsné Hattinger Zsuzsanna igazgatónő* köszönti *Dr. Molnár Lajos* igazgató, az Oktatási Bizottság elnöke mondta. Kollégium történetet fölvezető értékes, tartalmas szép gondolataiból részleteket idézünk:

"Az ikertestvér követeként állok itt. Városunk többi közoktatási intézménye üdvözetével jöttem, a testvérnek kijáró őszinte szeretetet és tiszteletet hoztam mindnyájuknak, a Karacs Teréz Kollégium nagy családjának. Az emlékezés és a hála érzése hozott ide bennünket, hogy örvendezzünk a művön, az alkotáson, s remélem a hagyatékként időtálló lesz." Majd szólt a kollégiumi típusú iskolákról, az ókori harcos, bölcséleti, középkori kolostortól a nagyhírű, kiemelkedő jelentőséggel bíró protestáns kollégiumokig.

Így folytatta: "Lőrántffy Zsuzsanna, I. Rákóczi György fejedelem özvegye, mint a sárospataki kollégium patrónusa a kor legnagyobb pedagógusát, Comeniust hívta meg tanárnak, aki - máig is ható - fontos pedagógiai művel gazdagította a neveléstudományt és gyakorlatot".

A protestáns kollégiumok haladó szellemiségéről, hagyományáról elmondta: "Arculatát mindig a nemzeti nyelv és nemzeti vonások ápolása, a nemzeti függetlenségért folytatott harc határozta meg. Kiemelkedően értékes tudományos életet éltek":

Az 1946-ban országos

Fuchsné Hattinger Zsuzsanna igazgatónő köszönti a vendégeket, a kollégium tanulóit

mozgalommá fejlődött NEKOSZ-ról szólva, megemlítette, hogy Vác-on is működött Ady Endre nevét viselő népi kollégium, amely a váci kollégiumok jogelődjének is tekinthető. A 60-as évek egyik fontos kollégiumi programjaként szólt arról, hogy a diákothonok a kollégium megtisztelő címet vették föl, s azóta is így végzik értékes hagyományokkal bíró, áldásos munkájukat. Majd így folytatta: - "A diákothon, mint intézmény akkor válik kollégiummá, amikor kialakítja és ápolja a csak rá jellemző hagyományait, amikor nem egy a sok közül, hanem egyetlen és összetéveszthetetlen a többivel, és ez az egyediség szellemiségében rejlik. *A jó kollégium nem a kor divatját követi csapongva, hanem fejlődésének íve van. Miközben őrzi hagyományait, befogadja az újat* - ha abban értéke rejlik. A kollégium ismeretet ad, közösséget formál, az ismeretben tudást, a közösségben emberséget, amelyet a múlt idő bölcsességévé érlelhet.

Mit kívánhatnék én az 50 éves kollégiumoknak? Gárdonyi írja az Egri csillagokban, "mert a falak ereje nem a kőben van, hanem a védők lelkében..." Az iskola és a kollégium lelkeiből épül és kötőanyaga maga a szellemisége. Várrá, erődítménnyé lesz, amelyet azonban nem sziklasáncok védnek, hanem Jókai szavaival "ereje a szellem, a tudomány és az erkölcs. Ez védi őt és ezt védi ő." Ünnepi köszöntőjében Dr. Molnár Lajos tisztelettel

A régi idők emlékeit idézik fel a mai kollégisták

adózott azok emlékének, akik meghatározó, kiemelkedő és nagy személyiségek voltak a váci kollégiumi életnek, *Molnár Sándor* és *Küstel Tibor* igazgatók nevét említve.

Ezután kötetlen "cseverészség" közepette mondta el néhány régi kollégista az ott levő maiaknak kedves kollégiumi élményét. A sokszor derűt, mosolyt fakasztó naiv kalandok fegyelemről, emberségről, a kollégiumi mindennapokról, barátságról, bizonytalansággal szolgált a mostaniaknak. Nem egyszer tágra nyílt szemmel csodálkoztak rá a hallottakra, elődeik magával ragadó, emlékező lelkesedésére.

A kollégiumi nosztalgia-séta után, amikor ki ki fölkereshette régi szobáját, stúdióját, következett az ünnepi vacsora, népi dallamokkal bevezetve. Az ünnepi együttlét alatt énekkari műsor, egy ott lévő régi kollégista verse és a régi kollégisták által a ballagó könyvekbe bejegyzett vallomások közül hangzott el néhány szép gondolat, kollégiumról és kollégiumi életről.

A vendégek megtekinthették a társalgóban és a lépcsőházban a váci kollégiumok diákjainak alkotásaiból rendezett szép képzőművészeti kiállítást is. A jubileumi év kapcsán a Karacs Teréz Kollégium, a kollégiumok között meghirdetett Veres- és prózamondó versenyt és Városi helytörténeti vetélkedőt is szervezett.

Köszönet illeti mindazokat, akik diákként, dolgozóként, a testvér intézmények és a város képviselőiben a váci kollégiumok jubileumi éve hívását meghallották, ott voltak és jelenlétükkel megtisztelték a szép együttlétet. A jubileumi év mérföldkövet jelent a váci kollégiumok történetében. Múltjuk szép és gazdag tartalommal megélt volt. Remélhetőleg a jelen is meglátja bennük azt az embert, közösséget formáló nevelő lehetőséget, nagyszerű erőt, mely nélkül a pedagógia ezen területe szegényebb és sivább lenne. A kollégiumokban nevelő-pedagógiai munka folyik, a kollégium nem gyermekmegőrző. Mert iskola és kollégium, tanítás és nevelés úgy kiegészítői egymásnak, mint ahogy szellem és lélek teszik emberré az embert.

Kitüntetések, szakmai elismerések

A Kollégiumi Szövetség két ügyvivőjének *Benda Jánosnak* és *Ringhofer Ervinnek* gratulálunk abból az alkalomból, hogy számukra a *Magyar Köztársaság Elnöke* 2003. március 15-én *érdemes és eredményes munkásságuk elismeréseként a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt* kitüntetést adományozta. További munkájukhoz sok sikert kívánunk nekik!

A Kollégiumi Szövetség nevében:

Horváth István
elnök

MÁR hagyományosan, a Választmány ülésén került átadásra a *Kardos László Emlékérem*. A Kuratórium idén is három kollégiumi tanárnak ítélte oda a díjat:

Hódy Sándornénak, a balatonfűzfői Öveges József Szakképző Iskola és Gimnázium Kollégiumának tanára, aki 32 éve dolgozik a kollégiumi nevelés területén,

András Bélának a csepregi Nádasy Tamás Szakközépiskola és Kollégium tanárának, aki 38 éve dolgozik a kollégiumi nevelés területén, és

Ujváriné Kovács Magdolnának, a zalaegerszegi Teleki Blanka Középiskolai Leánykollégium igazgatójának, aki 20 éve dolgozik a kollégiumi nevelés területén,

A díjakat *dr. Pogány Máriától*, *Kardos László* özvegyétől vehették át, az elismerő Okleveleket pedig *Horváth István*, a Kollégiumi Szövetség elnöke adta át.

Gratulálunk a díjazott kollégáknak, és további szakmai sikereket kívánunk nekik!

Nevelés a Kecskeméti Református Kollégium Internátusában

A reformáció szelleme 1548 körül Kecskemétre is elért. A református egyházalapításáról szóló feljegyzésekben három magyar fiatalember neve szerepelt: Ambrosius Agricola (magyar neve valószínűleg Szántó Ambros), Fraciscus Cyka (Csíkai Ferenc) és Sebastus Abbas (Papp Sebestyén). A Wittembergből hazatért ifjak a városi hatóság ellenzése mellett, a budai pasa engedélyével terjesztették a reformációt. Elszántan és kitartóan addig dolgoztak, míg 1564-ben önálló reformált egyház szerveződött, és ez az egyház iskolát állított.

A kecskeméti „reformata schola” a debreceni kollégium partikulájaként működött, ottani mintára vettek fel tógátus diákokat, és rektorait is Debrecenből kapta.

Az 1700-as évek végén a református kollégiumnak már 600 diákja volt és szervezettségét igazolja, hogy iskolai törvényeket dolgoztak ki, mely a tanulók köteleseit és ruházatát is szabályozta. Az iskola jelmondata „Crescit sub pondere palma” (Teher alatt nő a pálma) is e korból maradt ránk.

1850-ben kiadott Entwurf tanulmányi rendszer a protestáns iskolákra is kötelező előírásokat tartalmazott. Ezen előírások alapján 1856-ban Kecskeméten is főgimnázium alakulhatott, a mostani Ókollégium épületében.

Az Újkollégium gimnáziumunk mai épülete 1911-1913 között, nagyrészt az egyháztagok áldozat vállalásából épülhetett meg, melyben 1929 őszén új diákinternátust avattak. Korszerű felszerelésével, tágas világos helyiségeivel hazánk akkori legmodernebb intézetei közé tartozott.

Az 1948. október 7-én létrejött „egyezmény” kimondta a mi gimnáziumunk államosítását is. Ezzel az iskola és az internátus 40 év kényszerszünetre ítéltetett, majd 1990 szeptemberében újra indult, hogy Isten kegyelméből a harmadik évezredben is betöltse küldetését.

A protestáns iskolák már kezdetekkor kollégium típusú intézmények voltak, és mi ma is kollégiumi rendszerben működünk. Abban különbözünk másoktól, hogy internátusunknak külön költségvetése és önálló vezetése van.

A nevelők főállásúak, teljes munkaidőben dolgoznak. Hét nevelőtanárt alkalmazunk a 130 diákhoz, akiknek nemek szerinti megosztása: 47 fiú, 83 lány. Ez a gimnáziumi tanulók 26%-a. Öt nevelőtanárt csoportot vezet, két tanár pedig éjszaka teljesít szolgálatot. Ezt a rendszert az 1990-es újraindításkor vezettük be, és eddig jónak megbízhatónak bizonyult. A nappal szolgálatot teljesítő nevelők informálják az éjszakást, ők pedig késő esti és reggeli eseményeket rögzítik és adják tovább, ha szükség. A diákok naponta találkoznak a csoportvezetőkkel.

Fő feladatunk a keresztyén életvitelre való nevelés, református egyházunk rendjének életének megismertetése. Tanulóinkat abban segítjük, hogy döntésre képes, munkaszerető, becsületes állampolgárokká válhassanak. A lelki és hitbéli nevelést szolgálják a vasárnap esti áhítatok, a rendszeres bibliórak. A keresztyén nevelés célja, hogy az embereket Krisztus tanítványává tegye, ezért nálunk a nevelés nem önkényes szabályok felállítását és betartatását jelenti, hanem – ahogy a szóban is benne van testbeni-lélekbeni – növekedést biztosítja.

A bentlakó diákokat igyekszünk mindenben segíteni, hogy az iskola (a református gimnázium) által támasztott követelményeknek maximálisan megfeleljenek, és ez a követelményszint manapság nem alacsony. Az elmúlt tanévben is sikerült megtartani azt, amit a régi internátusok is mindig fontosnak tartottak, a jó tanulmányi átlagot. A többiekhez viszonyítva többször egy, esetleg két tizeddel is jobb eredményt értünk el. Bár a régi időben szokásos esti leckeikérdezést – amely sokszor keményebb volt mint az iskolai feleltetés – ma már nem tudjuk megvalósítani, de a másnap felkészülésért sok mindent megteszünk: vannak felzárkóztató és tehetséggondozó óráink.

Az internátus a gimnáziumi nevelőmunkát sajátos lehetőségeivel egészítik ki, ezért fontosnak tartjuk az iskola és internátus jó kapcsolatát. A tanulók félévi és év végi magatartásának és szorgalmának étékelésében az internátus véleménye is tükröződik.

A szülőktől átvállalt felelőségünk gyakorlása érdekében a szülői házzal is jó kapcsolatot kell tartanunk. Milyen elvárásoknak kell eleget tenniük, az internátus milyen követelményeket támaszt a hozzánk beköltöző gyermekekkel és szüleikkel szemben – e kérdéseket a beiratkozást megelőzően szülői értekezleten tisztázzunk. Ha a szülők elvárásai, elképzelései találkoznak a mieinkkel és az itteni rendet készek elfogadni, csak akkor számíthatunk felhőtlen együttműködésre és a jó kapcsolatra.

A diákjaink vasárnap estétől péntek délutánig tartózkodnak nálunk. Hétvégén általában hazautaznak. A nevelőmunka valószínű hatékonyabb lenne, ha hétvégék nagy részét is itt tölthetnék, de belátjuk, hogy ennek gyakorlati kivitelezése ma már nem lehetséges. Tapasztalatunk az, hogy a néhány „bent maradásos” hétvégén fáradtak és türelmetlenek diákjaink. A szülők is találkoznak szeretnénk a gyermekeikkel és erre a hétvége a legjobb alkalom. A társadalmi berendezkedés úgy alakult, hogy hét közben mindenki elfoglalt, és a hétvégét szeretnék együtt tölteni a családok.

Azon igyekszünk, hogy a hét közben együtt töltött időben tudjuk átadni diákjainknak azt a szeretetet, amit hétvégén akár ők, is tovább adhatnak.

Nevelőtársaimmal azon fáradozunk, hogy itt Kecskeméten olyan otthon próbáljunk teremteni diákjainknak, melyet Dietrich Bonhoeffer német teológus így fogalmazott meg:

”az otthon külön birodalom a világban, vár, menedék, sőt szentély az idők viharában, amely nem a külső események, a nyilvános élet ingatag talajára épült, hanem Isten nyugalomában helyezkedik el, mert értelmét és értékét, lényegét és jogát a maga rendeltetését és méltóságát Istentől kapja. Isten alkotta intézmény ez a világban, olyan hely ahol, békességnek, nyugalomnak, örömeinek, szeretetnek, tisztaságnak, fegyelmeknek, tiszteletnek, engedelmeségének, boldogságnak, és hagyományoknak kell honolnia.”

*dr. Kodácsy Jánosné
internátus igazgató*

Jeles események a békéscsabai Arany János Középiskolai Tehetséggondozó Kollégiumban

Arany János domborművének felavatása

Intézményünkben a békéscsabai Arany János Középiskolai Tehetséggondozó Kollégiumban a közelmúltban két jeles esemény is történt.

- 2003. március 7-8-án Ökumenikus Konferenciát rendeztünk az Ifjúság neveléséről és oktatásáról. Előadók voltak többek között: Gyulai Endre úr, (Szeged-Csanádi megyés püspök) „Az egyházak segítenek emberré válni” témakörben, Dr. Korzenszky Richárd perjel úr, (Tihanyi Bencés Apátság) „Élvezet? Tudás? Élet?” témakörben, Dr. Bölcskey Gusztáv úr, (a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke, Debrecen) „Hagyomány és Korszerűség a református nevelésben” témakörben tartott előadást.

- A másik nagy esemény az Arany Napok ünnepi rendezvénysorozat volt, amelyet 2003. március 24-25-26-án rendeztünk meg. A három napos ünnepséget Dr. Pelcsinszki Boleszláv úr a

Békés Megyei közgyűlés elnöke nyitotta meg. Az ünnepségen felavattuk Arany János bronzból készült domborművét, melyet Széri-Varga Géza szobrászművész készített. A domborművet Török László Nagyszalonta város alpolgármestere avatta fel (fénykép). Nagy örömünkre testvér-intézményünk a Sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Elméleti Líceum két pedagógusa, Bende József úr és Vánca Kató tanárnő is eljött hozzánk (550 km), hogy ünnepségünkön részt vegyen.

Szép hagyományt is teremtettünk, hiszen ettől az évtől az Arany Napok ünnepségünket Arany János domborművének megkoszorúzásával fogjuk kezdeni.

Ez alkalommal a Nagyszalontaiak részéről Török László alpolgármester úr és Doszlop Andrea az Arany János Művelődési Egyesület elnökségi tagja, illetve intézményünk Diákönkormányzata koszorúzott.

Az ünnepség kedves színfoltja volt, hogy a sepsiszentgyörgyi vendégek Erdély gipszből készült címerét, a nagyszalontaiak Arany János és Gyulay Pál eredeti leveleiről készült másolatot, Nagyszalontáról város ismertető könyvet, illetve Bocskay István bronzból készült plakettet ajándékoztak intézményünknek.

Laduver Ferenc igazgató

Gyulai Endre Szeged Csanádi megyés püspök

Dr. Bölcskey Gusztáv úr, a Tiszántúli Református Egyház Kerület Püspöke

Dr. Korzenszky Richárd perjel úr a Tihanyi Bencés Apátság vezetője

XII. VÉGVÁRI JÁTÉKOK

Kollégiumi Találkozó, Vásárosnamény

A kollégium épülete

Április 25-26-27-én a Rákóczi Évforduló jegyében került megrendezésre a **XII. VÉGVÁRI JÁTÉKOK Kollégiumi Találkozó** a vásárosnaményi **Babus Jolán Középiskolai Kollégiumban**, melyet az intézmény nevelőtestülete és diákönkormányzata közösen rendezett meg.

A színvonalas, érdekes találkozó módot nyújtott többek között arra is, hogy a megye kollégiumi pedagógusai a Kollégiumi Szövetség ügyvivőjével, a Megyei Közoktatási Közalapítvány kuratóriumának titkárával, a Megyei Pedagógiai Intézet igazgatójával közösen vitassák meg a kollégiumi szakmát érintő kérdéseket, különösen az oktatási törvény módosítására, a Kollégiumi Alapprogram bevezetésére vonatkozóan. A diákok Diákönkormányzati fórumot tartottak a „Diákönkormányzat jogosítványai” címmel.

A szakmailag tartalmas rendezvény megszervezéséért köszönet illeti az intézmény igazgatóját *dr. Szabó Istvánnét*, a KSZ megyei elnökét *dr. Bacskai Istvánnét*, és a Dt. titkárát, *Zolcsák Erzsébetet*.

Diákok a kollégiumi foglalkozásokról

Vonzó a közvetlenség, az egyéni bánásmód

ASzolnok Városi Kollégium Gyermekváros úti 5. Sz. Tagintézményében összesen 247 kollégista lakik. A diákok négy szolnoki gimnáziumban tanulnak, minden napjaikat 16 fős kollégiumi tantestület irányítja. Amire igazán büszke vagyok, hogy kollégáim szinte minden tantárgy tanulásához segítséget tudnak nyújtani – mondja Brahmi Ilona kollégiumvezető. Ennek formái a felzárkóztató és tehetséggondozó szakkörök. Az iskolai tanulmányok segítése kiemelt helyen szerepel a kollégium pedagógiai programjában is. Rózsavári László kollégiumvezető-helyettes, matematika szakos tanár éppen a közelmúltban kapta meg Szolnok Pedagógia Díját. A szak-

tárgyi szakkörökön túl heti rendszerességgel informatika-, grafológia-, újságíró- és futókör is működik a kollégiumban, biztosítva a fiatalok sokoldalú fejlesztését.

Ecsedi Mária és Subicz Szilvia matematika köri foglalkozásokra járnak. Szilvia tizenegyedikes rajz-egyedikes dráma tagozatos diák, a Széchenyi Gimnáziumban tanul. Főként az algebrahoz kér szaktanári segítséget a kollégiumban, hetente két-három alkalommal. Mint mondja, közvetlen a tanárokkal a kapcsolat a kollégiumban, ezért is kéri itt a segítséget.

Marika a Tiszaparti gimnáziumban tizenegyedikes. Matekból a felvételi- és versenyfeladat-sorok megoldásához leshet el számos trükköt Rózsavári tanár úrtól, aki jó érzékkel orientálja a tantárgy tanulásának műhelytitkaiban. Alkalmanként egy órát is dolgoznak együtt. Marika egyébként kilencedikben országos második helyezett volt kémiából, egy országos rajzpályázaton pedig különdíjat kapott.

Oláh Réka és Erdei Helga osztálytársak, szintén a Tiszaparti gimnáziumban tizenegyedikesek. Magyar nyelv és irodalom köri kollégiumi foglalkozásokra járnak hétfői napokon. A magyar az egyetlen tantárgy amit igazán szeretnek, ezen belül is az irodalom, egyébként magyarból szeretnék felvételizni is – fogalmaz Réka. Helga internetes magyar versenyeken vesz részt, amihez elmondása szerint jól jön a kollégiumi segítség. Leginkább a tizenkilencedik századi nyugatosok, Ady Endre, József Attila költészete érdekli. A két lány könyvtárba is együtt jár.

Tóth Tamara idén érettségizik a Tiszaparti gimnáziumban. A kommunikáció, jog felé kacsintgat. A felvételi megkönnyítése érdekében jelentkezett a kollégiumi történelem köri foglalkozásokra. A négy éves gimnáziumi anyag átismétlése mellett esszéket kell írni hétről-hétre, amivel sok munka van, de Tamara szerint megéri akár a szabad időből is áldozni erre. Beszényey Soma ugyancsak a Tiszaparti végzőse. Bölcsésznek készül, főként a nyelvek érdeklik, de nem kizárt, hogy történelmet is tanul majd az egyetemen. A körülfoglalkozást nagyon hasznosnak tartja, mert az egyes korokról sok új ismeretet hall a kollégiumban.

*Kép és szöveg:
Csirke József*

PÁLYÁZAT

A Deák Ferenc Középiskolai Kollégium, 25 éves fennállása alkalmából pályázatot hirdet Deák Ferenc születésének 200. évfordulója tiszteletére, középiskolások részére,

DEÁK FERENC KORÁBAN ÉLTEM címmel.

A pályázóknak időutazást kell tenni a reformkorban, és hiteles módon ábrázolni egy – egy Deák Ferencsel kapcsolatos eseményt egy feltételezett figura szemszögéből, műfaji megkötöttség nélkül maximum 5 – 6 oldal terjedelmű jelíges pályázatot várunk, három példányban, **2003. június 10-ig**, a Deák Ferenc Középiskolai Kollégium címére, 1118. Bp. Rimaszombati u. 2 – 8. Az értesítési címet kérjük zárt borítékban mellékelni. helyezett:

Díjak: I. 20 000.- Ft. , II. 15000.-Ft., III. 10000.-Ft.

A díjak átadása a Deák Ferenc Kulturális Hét megnyitóján történik, 2003. október 13-án.

További információk: 309 7556/174m. Kovács Farkas Bélánál

PEDAGÓGUS-
TÖVÁBBKÉPZÉSI
MÓDSZERTANI ÉS
INFORMÁCIÓS
KÖZPONT

JÖN JUNIOR ÖNFEJLESZTŐ PROGRAM 2003

Pályázat

Az Önfejlesztő Iskolák Egyesülete és a Pedagógus Továbbképzési Módszertani és Információs Központ pályázatot hirdet valamennyi közoktatási intézmény (óvoda, iskola, kollégium) részére a Junior Önfejlesztő (JÖN) programban való részvételre.

A program célja: az intézmények szakmai fejlődésének segítése (szervezetfejlesztés, humán erőforrás menedzsment, mérés, értékelés, multiplikátori szerep, forrásközponttá válás).

A Junior Önfejlesztő Programban részt vevő intézmények képesek lesznek az optimális partnerközpontú működés kialakítására, melynek elemei: a helyzetértékelés, a Nevelési Program, Pedagógiai Program és Helyi tanterv optimális felépítése, általában a team-munka. A program szándéka szerint a résztvevő intézményekben kialakul, illetve erősödik:

- a komplex folyamatszabályozás képessége,
- a folyamatos fejlesztés képessége,
- az indikátorrendszer alkalmazására való tudatos törekvés,
- a folyamatos minőségfejlesztés biztosításhoz szükséges személyi kompetenciák, és a jó gyakorlatok

A képzés folyamán kialakulnak az intézmény belső képességei az alábbi irányokban is:

- Pedagógiai módszertani kapcsolatok ápolása/felépítése a régióközpontokban és a régióközpontokhoz kapcsolódó más (önfejlesztést vállaló) intézményekkel.
- A minőségügyi, mérési, adminisztratív, adatkezelési módszertan és technika átadása az ehhez szükséges hálózati együttműködések hardver és szoftver részének kialakítása.

A képzéssorozat végtermékeként a résztvevő intézmények megfogalmazzák a saját minőségfejlesztési programjukat, a változó jogszabályi környezettel is értékkoherens dokumentumrendszer kialakítására lesznek motiváltak és képesek.

Végeredményben a résztvevők a jövő közoktatási intézményét három pilléren állva látják és működtetik, ezek az intézményi minőségfejlesztési program által felügyelt **tartalmi munka, szervezeti munka és az értékrend választás.**

Formája: bentlakásos képzés, tréning, intézményi munka

Résztvevők: minden intézményt három pedagógus képvisel, egy fő az intézmény vezetőségi tagja, egy fő a minőségi kör vezetője, egy főt pedig a tantestület delegál.

Időtartama: 3 x 4,5 nap

Időpontok, helyszínek: 2003. május 23-27. Szolnok Városi Kollégium
2003. augusztus 21-25. Szolnok Városi Kollégium
2003. október 22-26. Hotel Rege, Budapest

A részvétel feltétele: írásbeli pályázat benyújtása két példányban.

Határidő: 2003. április 29.

Cím: Önfejlesztő Iskolák Egyesülete, 2040 Budaörs, Szabadság u. 162.

A pályázatnak az „Adatlap”-on kívül tartalmaznia kell:

- 1) az intézmény rövid bemutatását,
- 2) az elmúlt években elért szakmai eredmények leírását,
- 3) a megvalósult szakmai fejlesztések bemutatását,
- 4) a pályázattal elérni kívánt intézményi célokat.

(A pályázat ezen részének terjedelme maximum 3 oldal.)

Melléklet

Kötelezettségvállalás arról, hogy a programon egy intézményből mindhárom alkalommal ugyanazok a személyek vesznek részt. (Erre a képzéssorozat tartalmánál fogva van szükség.)

Az „Adatlap” letölthető a www.onfejlesztoiskolak.hu honlapról, a PTMIK honlapjáról, illetve kérés esetén postázzuk.

Egyéb információért érdeklődni az alábbi telefonszámokon lehet: **Dezső Béla** 23/501-363

Arendás Péter 23/420-608, illetve **Nagy Kálmán** 20 9751133.

A pályázatokról szakmai bizottság dönt. Minden pályázót kiértékelünk 2003. május 10-ig.

A kollégiumi élet jobbá tétele

A tanulói létszám növelésének lehetőségei, a biztonságos kollégium kialakítása, a deviáns magatartás kezelése

A deviáns magatartás kezelése

A pszichoszomatikus eredetű személyiségzavarok korrigáló nevelésének vázlata:

A személyiségek:

Abból indultunk ki, hogy minden ember személyiségrendszere fejlődés, szocializáció eredményeként jön létre.

A személyiség életkor szerinti fejlettsége négy alapfeltételtől függ: az öröklött adottságoktól, a szocio-kulturális környezettől, a neveléshatásaitól és önfejlesztő energiáitól, a szerzett, kialakult képességeitől.

Ha a felsoroltak közül bármelyik hiányzik, vagy az adott kultúrában az elvárttól torz módon eltér, akkor valamilyen szintű személyiségzavar jön létre.

Mivel a személyiségzavarokkal küszködő gyermekek és ifjúkorúak pszichés rendszerre "hibásan" működik, ezért rendeltetésüknek nem képesek megfelelni. Nem ismerik fel valójában környezetük hatásait, így nem tudnak adekvát választ adni, intraperszonális rendszerüket csak részben képesek egyensúlyban tartani.

Nem fejlesztik kellően önmagukat, így csak részben vagy egyáltalán nem teszik alkalmassá személyüket élethelyzeteik megoldására.

A korrigáló nevelésre vállalkozók akkor járnak el helyesen, ha a személyiségzavarral küszködő gyermeket és ifjúkorút is személyiségnak fogják fel.

A retardációt és regressziót a különböző viselkedésszavarokat tünet együttesként kell felfognunk.

E szemléletből következik, hogy nem csupán a tüneteket kell megszüntetni, megváltoztatni, hanem a pszicho-szociális hatások átalakításával új élményeket kell létrehozni.

Esettanulmány készítése:

A személyiségelvezhez tartozik, hogy a személyiségzavarral küszködő gyermekekről esettanulmányt készítsünk.

Ebben részletesen feltárjuk a konkrét tüneteket, az életelzményeket, a fejlődéshez szükséges feltételek meglétét vagy hiányosságát, az értelmi képességek alakulását, érzelmi viszonyaik jellemzőit, értékrendjük, célrendszerük jellegzetességeit, ön-fejlesztésük főbb vonásait, motiváltságukat és a további fejlődésükhöz szükséges tételeket.

Az aktuális személyiség részletes feltárássá az ezért is szükség van, hogy felkészülhessünk az egyéni bánásmód eszközeinek megtalálására.

Tevékenkedtetéssel korrigálni:

úgy kell a gyermek számára a hatásokat "

megmutatni ", megjeleníteni, hogy annak alapján tevékenykedjen. Észlelései legyenek, emlékezete, képzelete, gondolkodása, érzelmei, akarata működjön, és ő maga fejlessze, "építse fel önmagát".

A személyiségzavarral küszködő gyermeket sem a szülők, sem a nevelők nem korrigálhatják mechanikusan, ők a hatásokat (személyes kötődés, pozitív munka, közös kirándulás, együtt játszás) létrehozzák, szervezik, és maga a gyermek alakítja önmagát.

A nevelő hatásnak tehát nem az az elsődleges feladata, hogy megparancsol, a szabályok százait zúdíttja a gyermekekre, hanem az élményszerű élethelyzeteket teremti meg, és ebben tevékenykedtetni a gyermeket.

Pl. a hibás viselkedésmódot látván a gyermek számára új hatásrendszert kell létrehozunk.

Ebben az új helyzetben, új feltételek között a személy lassan leépíti és módosítja eddigi emlékképeit, gondolati sémáit, érzelmi viszonyait, erkölcsi normáit, és fokról-fokra módosítja, újra fel is építi önmagát. Az említett folyamat (a személyiség leépítése és újrarendeződése) nagyon lassú, sok-sok visszaesés, belső küzdelem árán megy végbe.

Ítélezés helyett "értő figyelem"

Hosszú évszázadok során kialakult reagálási mód az ítélezés, az elítélő magatartás.

E türelmetlenség megfigyelhető minden olyan szituációban és esetben, amikor a másik ember viselkedése eltér az adott kultúrkörben elvártól.

A személyiségzavarral küszködő gyerekek és fiatalok számára környezetük (szüleik, nevelőik, kortársaik) ítélező, elítélő módon válaszol, ami nemcsak figyelemzavarokat okozhat, hanem dacosságukat, szembeszegülésüket, elkülönülésüket csak tovább fokozza.

Az elutasító jellegű, türelmetlen magatartás helyett az "értő figyelem", mint nevelési stílus, mint beállítódás és magatartás javítja a kölcsönös együttműködés körülményeit és segíti az összehangolódás lehetőségeit.

"Thomas Gordon amerikai pszichológus – sokévi pszichoterápiás tapasztalatára építve – kidolgozott egy módszert, amelynek segítségével a szülők úgy járulhatnak hozzá gyermekeik helyzetmegoldásához, hogy eközben nem veszik át tőlük a megoldás munkáját.

Azt a közlési módot, amelyet a szülőknek ilyen helyzetben ajánl "magyarul az értő figyelem módszerének" nevezhetjük. A leg egyszerűbb hétköznapi konfliktusoktól kezdve a legismertebb játszmákig sok min-

den oldható a segítségével."

Az értő figyelem módszerének előnye, hogy a felnőttek és a gyermekek konfliktusában nincs felnőttszerű ítélkezés, kioktatás, rideg és bölcs tanácsok, hanem a gyermekekre, a fiatalok számára ráhangolódva arra készítjük, hogy mondja el az esetet, a történetet az ő szempontjai szerint.

Ebben a szituációban a gyermek erősnek érzi magát, és egyben belső feszültségeitől is megszabadulhat.

Érdeklődve figyeljük gondolatait, érzéseit, megnyilvánulásait, viselkedését meghatározó érték kategóriáit, döntéseit, a probléma megoldásához igénybe vett szempontjait, érveit.

Ahhoz, hogy a felnőtt az adott konfliktusokról kialakítsa saját véleményét, meg kell értenie a gyermek én állapotát, és összefüggést kell találnia pillanatnyi magatartásformája és lelkiállapota között.

Az értő figyelem, mint társas érintkezés módjában lehetővé válik, hogy a gyermek megmutassa, kifejezze érzelmeit – indulatait – gondolatait, nincs szükség semmiféle elfojtásra, vagy pótcselekvésre.

Ebben az együttműködésben a felnőtt nem veszi át a konfliktus megoldásának kezdeményezését, a gyermektől várja az ötleteket.

A felnőtt abban segíti a gyermeket, hogy megszabaduljon belső feszültségeitől, és ő maga találja meg a probléma megoldását.

Az én-közlés

A gordonai módszer arra ad választ, hogy a szülő, a felnőtt hogyan viselkedjen. Mindig azt fogalmazza meg, és mondja el, hogy a gyermeket hallgatva mit érzett és mire gondolt.

Az így kialakult őszinte, nyílt, bizalmas légkörben, párbeszédben a társas érintkezés, az egymás szempontjára történő figyelem közegében létrejön az együttgondolkodás, a megértés, a nézetek ütköztetésének kultúrált formája, a konfliktusok megoldási módjára, technikájára való rátalálás.

Néhány szempont a korrigáló nevelés módszeréhez

- Az egyéni fejlődési (tanulási) program szerinti haladás.

Az iskolai tanulmányi kudarc megoldása nélkül önbecsülésük, én-identitásuk, jövőképük, pályaválasztásuk nehezen rendezhető.

- A cselekedtető élethelyzetek, élményszituációk, örömmérés közben újra felfedezni a világot (a természeti és az emberi társas kapcsolatokat).

Éppen a személyiségzavarok sajátosságaira

való tekintettel legfontosabb a természet, a társadalom cselekedtető felfedezése, új tapasztalatok gyűjtése.

Az ilyen gyermekek belső nyugtalanságát, némileg fixálódott gondolataikat, leszűkült érdeklődésüket, eltompultságukat, bizalmatlanságukat, előítéleteinket, gyűlöletüket, torz érték kategóriájukat csak állandóan változó, változatos élményszituációk keretében lehet feloldani, amelyben ők cselekvően is részt vesznek.

A belső ingerültség legtermészetesebb levezetési módja az élménnyel, örömmel összekapcsolt fizikai tevékenység: a cselekvés.

Az érdektelenség ellenszerei az újszerű, az eddigiektől eltérő inger együttesek.

Ezért a régi személyiség vonások leépítését nem kezdhetjük verbális módszerekkel, mivel csak az új élettapasztalatok indítják el a személyiség átrendeződését.

A legfontosabb feladat a természettel, a társakkal való találkozások megszervezése.

Kirándulások, sportrendezvények, virágondozás, parkok látogatása stb.

Az új tapasztalatszerzés másik lehetséges, szinte kimeríthetetlen területe a kultúrintézményekkel történő ismerkedés: színház, múzeum, stb.

A helytörténeti ismeretek tudatosítják és erősítik a családi, a nemzeti "gyökereket", a valahová tartozás élményét.

- A személyiségzavarral küszködő gyermekeknek ahhoz, hogy intrapszichikus világukat (képzeteiket, gondolati sémájukat, érzelmeiket, értékfelfogásukat) átrendezzék, hiteles felnőtt és családi mintákra van szükségük.

A személyiségzavar rendeződésének első számú feltétele, hogy a gyermek számára pozitív követhető minták álljanak rendelkezésre (apa, anya, testvér, történelmi személyek).

Ismerkedés a technikával

A gyermek és ifjúkorúak többsége érdeklődéssel fordul a gépekhez.

Az itt szerzett cselekvő részvétel szintén fontos, terápiás értékű lehet számukra.

Esetek, élethelyzetek elemzése. A tudatosítás nevelési módszerei közül a leghatékonyabbak a páros, vagy a kiscsoportos beszélgetések.

A valóságban megtörtént esetekről valós, spontán gondolatcsere elvezethet bizonyos társas szokások, normák, szerepek belátásához és azok mintaként, fogalmi kategóriaként történő elfogadásához. Magunk és mások élete elegendő esetet, szituációt szolgáltat a spontán beszélgetésekhez.

Az életszituációk, történések vég nélküli tárházát biztosítja az irodalom, melyek a legnemesebb, a legvégtelenebb emberi ér-

zések és gondolatok közvetítésére is alkalmasak.

Önismereti csoportok működtetése

Az önismereti tevékenység során rávezetjük a gyermeket, hogy mi rejlik dacosságá, szófogadatlansága, pökhendisége, lustasága, zárkózottsága, szorongása mögött.

Az önismereti munka fontos célja, hogy rádobbantse a gyermeket saját értékeinek felismerésére, az önellfogadásra, az önmaga feletti uralom képességére.

Fontos szempont, hogy legyen képes tárgyilagosan értékelni saját helyzetét, családi körülményeit, és találja meg a maga választ, programját, életértékeit, céljait.

Önismereti gyakorlatok, relaxációs módszerek alkalmazása.

A személyiségzavarokkal küszködő a testi – lelki görckészség, a szorongás, a kényeszeres gondolati toluások.

A relaxációs módszerek segítségével a frusztrált személy eszközt kaphat arra, hogy felesleges feszültségeitől megszabadulhasson (lazítás) és szuggeszció révén áthangolhatja érzéseit, képzeteit, gondolatait átalakíthatja, legalábbis befolyásolhatja – áthangolhatja önmagát.

Mindezen ismeretek segítenek a mindennapi kollégiumi élet nem mindennapi feladatainak megoldásában.

Mármarosiné Tátrai Györgyi

Bütykölde a kollégiumban

Immár ötödik éve nevelgetem a lányokat a **Pálffy Miklós Kereskedelmi Középsiskola Kollégiumában Győrben**.

Rögtön egyértelmű volt számomra, hogy a lányok esti szabadidejét hasznos elfoglaltsággal kell lekötni. Egész nap az iskolában, azután a kollégiumban ülve, tanulással töltik az időt.

Testet, lelket gyönyörködtető elfoglaltságnak tűnt, egy virágkötő diákkör beindítása.

Miután éppen elvégeztem egy kosárfonó és egy virágkötő tanfolyamot, a megszerzett ismereteket igyekeztem átadni.

Már az indulás számos megoldandó feladatot jelentett.

Rögtön az elején egy sereg problémával szembesültem. Nem volt

sem anyag, sem szerszám. Nem volt könnyű rábírni a gyerekeket, hogy a zsebpénzükből költsenek virágokra. Alkalmanként hoztam magammal a saját szerszámaimat, később az egész nyáron gyűjtött, szárított virágokkal, az őszi termésekkel megrakodva érkeztem a foglalkozásokra. Nagyon nehéz volt úgy dolgozni, hogy a saját szerszámaim, **egy** olló, **egy** fogó **egy** drótvágó **egy** metszőolló stb. állt rendelkezésre 10-12 gyerek részére, akik egymás kezéből kapkodták ki azokat, ill. mindig várni kellett egymásra.

Közben többféle (kézműves, kreativitásfejlesztő) tanfolyamot elvégeztem, az iskola támogatásával, azért, hogy minél többféle tevékenység folyjék. Így a virágkötő diákkör átalakult bütyköldévé, ahol a papírmunkáktól a textilen keresztül ajándéktárgyak dekorációs munkák készülnek. Az aktualitásokrak megfelelően (advent, karácsony, húsvét, névnapok) díszítjük a kollégiumot.

Megtapasztalhatták a lányok milyen öröm az alkotás, az hogy maguk által készített tárgyakkal sokkal jobb az ajándékozás, szebbé teszi környezetüket. **Az esztétikai érzéken kívül térlátásuk és kézügyességük is sokat fejlődik.**

Kb. egy évvel ezelőtt lehetőség nyílt arra, hogy **pályázat** útján nyert pénzen meg tudtuk vásárolni az alapvető szerszámokat, és anyagokat. Közös örömként éltük meg a sikert.

Így biztosítva látszik egy kis időre a bütykölde működtetése. A szerszámok biztosan jó sokáig épségben megőrizhetők, az anyagok természetesen majd elfogynak. Lenne még néhány ötletem, hogyan, mivel lehetne bővíteni a bütyköldében végzett tevékenység tárházát.

Jó ez a pályázati rendszer, csak nem látom a jövőjét, vajon folytatódik-e? Elindult valami, ami jó, amit szeretnek a lányok, ami rendkívül hasznos, de mit mondok majd, ha elfogynak a nehezen beszerzett anyagaink? Azért remélem, hogy lesz jövője ennek a bütyköldének!

Németh Jánosné nevelőtanár

„Színház az egész világ” (Shakespeare)

Ennek a szállóigének minden időben érvényessége volt, van. Legjobban bizonyítja az a rendezvény, melyet kollégiumunk immár hagyományként szervez meg Kecskeméten. Célunk az, hogy a város valamennyi kollégiumát mozgósítsuk, s egy kellemes délutánt töltsünk el együtt. Továbbá azt is segítjük ezáltal, hogy az egyes intézményekben foglalkoztassanak diákokat azzal a céllal, hogy felkészüljenek erre a bemutatóra. Régi hagyományt elevenítünk fel egyúttal, hiszen már a középkorban nevezetes volt a kollégiumi színjátszás, a diákok átélhették, kivethették általa mindennapi problémájukat. A rendezvény érdekességét emeli az, hogy értékes díjakat osztunk szét az arra érdemeseknek.

Honnan van erre anyagi keret? Minden évben – köszönhetően a Városi Önkormányzat Oktatási Bizottságának – kiírnak kulturális pályázatot, s ezzel a rendezvénnyel általában sikeresen tudunk pályázni.

Ez évben emeltük a rendezvény színvonalát azzal is, hogy városunk neves szobrászművésze, Lakatos Pál készített számunkra egy nagyon szép bronz szobrocskát mely a színjátszás két műzsáját ábrázolja: Melpomenét, a tragédia és Thaliát a vígjáték pártfogóját. A színjátszó délutánunkon a vígjáték jutott főszerephez, de komolyabb darabokra is sor került. A 11 kollégiumból 7 produkciót láthattunk. Négy díjat

osztott ki a felkért zsűri. A rendezvény igényességének emelése érdekében szakképzett bírálóbizottságot igyekszünk választani, s egyúttal a pártatlanságra is ügyelünk.

Sikerült kiosztani a legjobb darabot, a legjobb szereplőt, a rendezés kiemelkedő színvonalát és a díszlet ötletességét díjazó

emlékszobrot, így négy kollégium is díjazottnak tudhatta magát.

A mi rendezvényünk díjai nem vehetkedhetnek ugyan az Oscar-díjjal, de az öröm, amit a diákjaink átélnek, többet jelent annál. A fiúk-lányok érezhették a végzett munka jutalmát, hiszen ezeket a produkciókat hosszú hónapok lázas tevékenysége hozta létre.

Az sem mellékes, hogy mennyi mindent tanultak ez által a kollégisták. A darab kiválasztása olvasásra, tájékozódásra sarkallta őket, a szereposztás önismerethez segített, a szereptanulás memóriafejlesztést tett lehetővé, emellett a keserves próbák közösséggé ko-

váltak a kis csapatot, sőt barátságok alakultak ki.

Az együtt töltött délután pedig, nagyon jól összekovacsolja a különböző intézmények diákjait, a szereplőket, a nézőközönséget egyaránt, nyitottabbá teszi a gyerekeket.

Szeretjük, szívünkhöz nőtt ez a program, tervezzük, hogy még évekig folytatjuk, persze mindig valamiben megújítva.

*Juhászné Balasi Franciska
kollégiumvezető
Szent-Györgyi Albert Középiskola
Kollégiuma, Kecskemét*

Foglalkozások a kollégiumban 2.

KONFERENCIA

melyet a kollégiumokban dolgozó pedagógusok számára szervezünk

2003. május 30 - 31 - június 01-én.

A program támogatói:

- Kollégiumi Szövetség
- Önfelkészítő Iskolák Egyesülete
- Szombathely Megyei Jogú Város Oktatási Bizottsága
- Szombathelyi Pedagógusok Szakmai Képviselőlete

Helyszín:

Teleki Blanka Szakképző Iskola és Kollégium KOLLÉGIUMA
Szombathely, Petőfi Sándor u. 14. és az
Oladi Művelődési Központ, Simon István u. 4.

Jelentkezési lap

Jelentkezési cím: **Teleki Blanka Szakképző Iskola és Kollégium**
KOLLÉGIUMA

9700 Szombathely, Petőfi S. u. 14. T: 06-94-313-189

Jelentkező neve:.....

Intézmény neve:.....

címe:.....

Telefonszáma:.....

Regisztrációs díj: 4000,-Ft (mely tartalmazza a szakmai és egyéb programok költségeit)

Elhelyezés a kollégium szobáiban.

Az igényelt szolgáltatások:

Szállás: 30-án
31-én

Étkezés:

vacsora 30-án
fogadás 31-én
reggeli 31-én
01-én
ebéd 31-én

A fogadásokon részt kívánok venni:

Az igénylést a -ban szíveskedjen x-szel jelölni!

Jelentkezési határidő: 2003. május 10.

Nyilatkozat: Vállalom, hogy a regisztrációs díjat összesen 4000,-Ft-ot átutalással – konferencia és jelentkező neve megjelöléssel – legkésőbb május 17-ig befizetem. A befizetett összegről a konferencia ideje alatt számlát adunk.

Számlaszám: OTP Vas Megyei Igazgatóság 11747006 – 15573090

A jelentkezés a jelentkezési lap visszaküldésével és a regisztrációs díj megérkezésével együttesen érvényes!

....., 2003.

P.H.

.....
aláírás

„A legügyesebb kollégista” játékos vetélkedő Kecskeméten

A Kollégiumi Szövetség Megyei Szervezete kezdeményezésére a kecskeméti Táncsics Mihály Középiskolai Kollégium és a Széchenyi István Idegenforgalmi, Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet Kollégiuma megyei versenyt rendezett 2003. február 14-én.

4 városból tizenegy kollégium csapata mutatta meg ügyességét, amely a nagy érdeklődést mutatja. A legjobbak képviselhették megyénket az országos döntőn Tatán 2003. február 21-23-ig. Közöttük csapatversenyben első helyezett a Hunyadi János Középiskolai Kollégium Kalocsáról, második helyen végzett a Mezőgazdasági Középfokú Szakoktatási Továbbképző és Szaktanácsadó Intézet gárdája Jánoshalmáról. Egyéniben Pálinkás Ágnes a Széche-

nyi-kollégiumból és Dora István nyert első helyezést a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakmunkásképző és Szakközépiskola Kollégiuma képviselőjében Kiskunfélegyházáról.

Kézműves kategóriában Erdei Rita jeleskedett a Táncsics Mihály Középiskolai Kollégiumból, karikatúra-készítésben Molnár Ádám munkája nyerte el legjobban a zsűri tetszését, aki a Gáspár András Ipari Szakmunkásképző és Szakközépiskolai Kollégiuma diákja Kecskemétről.

Az esemény különlegességét nemcsak azt támasztja alá, hogy első alkalommal rendeződött a megyében, hanem az is, hogy az Arany János Tehetséggondozó Program térségünkben lévő első osztálya is sikeresen képviseltette magát.

A feldobott hangulatban lezajlott megmérettetés sikerét bizonyítja, hogy a reggeltől késő délutánig tartó eseményen több mint 60 diák és tanáraik biztathatták a csapatokat. Mindenkiben felmerült a jövőbeni hagyományteremtés igénye. Számos személyes kapcsolat, baráti kötődés alakult ki, amely szintén erősíti, hogy szükség van ezekre a találkozó-sokra.

Kósa Istávénné

Diákszerelem

A diákok szerelmi élete reggelente kezdődik, és délután folytatódik az iskolán kívül.

A kollégisták a kollégiumi nevelőtanárok figyelő szemei miatt inkább a városban élvezik egymás társaságát télen, nyáron. Egy puszit se lehet adni egymásnak anélkül, hogy valamelyik nevelőtanár ne vágna közbe azzal, hogy „fejezék be a kéjelgést”.

A kollégium területéhez egyetlen egy rész tartozik, ahol nem szólnak bele a szerelmesek dolgába, ez a hely a kapun kívüli rész. Azért az ügyesebbek találnak a házon belül is olyan helyeket, ahol a „Nagy Testvér” nem figyel. Van egy hely a házon belül, amely nem a nevelőtanárok „birodalma” és még ott is beleszólnak a szerelmesek szabadidős programjába.

Ha valaki nem tudná, hol van ez a hely, akkor most megmondom: Illdi néni büfije.

Azért a nevelőtanárok között is akad olyan, aki megérti a szerelme-

seket, és nem szedi le a fejüket, ha egymásba gabalyodnak. Ha valakinek kiszívják, pl. a nyakát és ezt némelyik nevelőtanár észre veszi, akkor – mivelhogy főbenjáró bűnről van szó – ki is lehet rúgatni a kollégiumból. Igaz, ami igaz, nem elsőre, de másodszorra biztos, erről van, aki személyesen gondoskodik.

Az első „lebukás” alkalmával „dorgálást” és feladatot lehet kapni, pl.: írni egy ilyen fogalmazást.

Igaz ehhez el kell küldetni magunkat az igazgatóhoz. Ahhoz, hogy odakerüljünk vissza, kell szólni az aktuális nevelőtanárnak, de ha ez

nem történik meg az csak jó lehet. Ha nem kell a balhé, akkor töredezten bocsánatot kell kérni az illetlen, kultúrátlan és szemérmetlen viselkedés miatt, és meg kell ígérni, hogy többet nem fordul elő, amit meg kell próbálni betartani. Ha egy, akarom mondani két olyan emberrel fordul elő ez a dolog, akik közül akár az egyiknek is, van több balhész dolga is, akkor ez a dolog csak fokozódik.

Ugyebár a szerelmesek megpróbálnak minél több időt együtt tölteni, ebbe az időbe beletartozik a kiemenő, a tanórak közötti szünetek, este az előtérben vagy a büfében és esetenként hétfégen is. Na már most a kollégiumban az az új szokás, hogy a lányokat a szünetekben nem engedjük ki a részlegről.

Kérdem én ez normális dolog? Nem tudom, hogy ki hogyan van vele, de szerintem a nevelőtanárok egy része elfelejti, hogy Ő is volt fiatal és őt is zavarta az, ha nem lehet azzal, akit szeret.

Én ennyit tudok mondani a kollégiumi szerelmesek életéről.

Bence Károly Kiss Eszter